

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

هامل ، کلبه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۷۳۸

۴ شنبه ۲ بهمن ماه ۱۳۲۹

سال ششم

شماره مسلسل ۱۰۵

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۰۵

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۲۸ دیماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت اسامی غائبین و طرح صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان کهید - کشاورز صدر - ارباب - پیراسته - آزاد - بهادری - مکی .
- ۳ - بیانات آقای صالح باستاند ماده ۹۰ .
- ۴ - تصویب صورت مجلس .
- ۵ - بیانات آقایان وزیر فرهنگ و وزیر کشاورزی .
- ۶ - ختم جلسه بعنوان تنفس .

*

*

مجلس يك ساعت و پنجاه دقیقه قبل از ظهر برباست آقای کنجی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین و طرح صورت مجلس

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت می شود .

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: قبادیان ، موسوی اورنگ ، سید محمد علی شوشتری ، مسگر صاحب جمع ، عبدالعسین مجتهدی ، حسن اکبر ، سید مهدوی ، امیر افشاری ، دکتر مصدق ، طباطبائی غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر مصباحزاده ، عرب شیبانی ، محمد علی مسمودی ، خسرو قشقانی ، علی محمد دهقان ، آشتیانی زاده ، عبدالوهاب اقبال ، شهاب خسروانی ، افشار صادقی ، کاظم شیبانی

جواد مسمودی .

دیر آمدگان با اجازه و آخر وقت - آقایان

محمد ذوالفقاری ۳۰ دقیقه ، بوداغبان دو ساعت ،

امینی ۳۰ دقیقه ، پالیزی ۳۰ دقیقه ، منصف یک

ساعت و ۳۰ دقیقه ، تولیت یکساعت و ۳۰ دقیقه ،

ناظرزاده یکساعت

دیر آمدگان بی اجازه و آخر وقت - آقایان ،

خاکباز ۴۰ دقیقه ، معبد مسمودی ۲۰ دقیقه ،

شکرانی سی دقیقه ، هزیر زنگنه ۴۵ دقیقه ، موقر

۴۵ دقیقه ، فهردان ۴۵ دقیقه ، سالار ستندجی یک

ساعت ، تیمورتاش یک ساعت ، دکتر کیان سی دقیقه ،

دکتر طاهری سی دقیقه ، دکتر راجی سی دقیقه ، محمد

هراتی یک ساعت ، نبوی سی دقیقه ، پیراسته سی

دقیقه ، سلطانی سی دقیقه ، دکتر بقائی سی دقیقه ، جمال

امامی سی دقیقه

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراضی هست

آقای فقیهزاده بفرمائید

فقیهزاده - بنده دو قسمت عرض دارم یکی راجع

بصورت جلسه است یکی دیگر تذکری است که لازم

است عرض کنم بنده در جلسه قبل استدعائی از مقام

رباست کردم که به آقایان تذکر داده شود سر ساعت

در جلسه حاضر بشوند و مطابق ماده ۷۲ نظامنامه ،

جلسه وقتی که معین شد بفاصله یکربع باید جلسه

تشکیل شود در جلسه قبل ساعت تشکیل جلسه راه

ونیم تعیین کردند والان ملاحظه می فرمائید ساعت ده

وده دقیقه است که جلسه تشکیل می شود استدعا می

کنم در جلسه آتی این تذکر لازم از طرف مقام

رباست داده شود و اما آمدم روی صورت جلسه بنده

در جلسه قبل عرض کردم که شرحی بامضای عده ای از

مالکین شکایت از وضع چمندر رسیده که بنده بر دم

خدمت آقای رئیس الوزرا و آقای رئیس الوزرا

دستور دادند بکارخانه که این عوارض برفع کرج از

شهر قزوین گرفته نشود استدعا می کنم اصلاح

بفرمائید .

نایب رئیس - در قسمت اول اظهارات جنابعالی

البته انتظام مجلس بسته بر عایت آئین نامه است که

آقایان بایستی مراعات بفرمائید البته هیئت رئیسه هم

رعایت خواهد کرد و قسمت دوم هم اصلاح میشود آقای

پیراسته بفرمائید

پیراسته - در اظهارات بنده در جلسه گذشته

اشتباهات چاپی رخ داده برای اینکه وقت مجلس

گرفته نشود بنده اصلاح کرده ام و میدهم دستور فرمائید

تصحیح بشود

نایب رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود آقای

رضوی بفرمائید

رضوی - جزو صورت غائبین بی اجازه آقای

عرب شیبانی را شنیدم که درج کرده بودند در حالی که

ایشان تقاضای مرخصی کرده اند و بی اجازه هم نرفته

اند و چون ایشان از نمایندگان منظمی هستند و

هیچوقت میل ندارند که اسم ایشان جزو غائبین

همین مذاکرات مشروح صد و پنجمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

مکتوم بماند ما باید سعی کنیم که محیط آرام بوجود بیاوریم و در این محیط آرام استیغای حقوق خودمان را بکنیم عرض دیگر که باز با مقدمه ای که بعضی از رفقا صحبت کردند بسیار مختصر است و نمیخواهم در آن پای کسی را بمان بیاورم و بطور اصولی عرض میکنم راجع با استقلال قضات دادگستری است آقایان شاید بشهادت این صورتجلساتی که اینجا هست بنده هر وقت فرصت پیدا کردم که اینجا عرض بکنم عرض کردم که اگر میخواهم عدلیه خوب و در نتیجه کشور خوب داشته باشیم باید سه چیز را در عرض هم تعقیب بکنیم برای قضات استقلال قضات معیشت قضات و نظارت قضات قاضی تا سیر نباشد و تا مستقل نباشد و تا تحت نظارت شدید نباشد امید اصلاح دادگستری در این کشور نقش بر آب است و فایده هم ندارد عرض میکنم که بنده یک طرحی تهیه کردم برای این که لایحه اصل ۸۱ و ۸۲ قانون اساسی را که واقعا ضربه بسیار شدیدی بر دیگر دستگاه قضائی است آقایان توجه بفرمایند که این طرح را ما میاوریم و با فوریت میگذرانیم (اردلان - لایحه تفسیر) یکی برای لایحه تفسیر اصل ۸۱ و ۸۲ بنده یک طرحی تهیه کرده ام که قضات دادگستری مستقل باشند این تفسیری که برخلاف منطبق و برخلاف از اصل ۸۱ و ۸۲ منتهم قانون اساسی شده است این را بقید و فوریت بیاوریم و برای همیشه از بین ببریم (صحیح است) بنده برای جلب توجه آقایان باینکه این مسئله لازم است یک خاطره ای را بیاورم آقایان می آورم (آزاد - آقای پیراسته آن وعده که دادید فراموش نکنید) بسیار خوب الان عرض کنم البته آن متصدی که اینکار را کرد افعال شد بدست یکدسته ای و دچار اشتباه شد در سال ۱۳۲۵ یک ضربه هائی بدارگستری ایران وارد شد که این ضربه هادر تاریخ دادگستری فراموش نشدنی است بنده سه نمونه اش را برایتان عرض میکنم یعنی یکدسته ای از آنها که الان در قید حیات هستند و یکدسته که الان مرده اند مرحوم وجدانی یکی از مغاخر علمی این مملکت بود (صحیح است) این مرد دادستان کل بود (نورالدین امامی - یکی از ارکان دادگستری بود) این شخص را بابتک ابلاغ دولتی منتظر خدمت کردند (صحیح است) مرحوم آقا حسین رضوی رئیس شعبه شش دیوان کشور بود این شخص منتظر خدمت شد بعد با آقای حاج سید نصرالله تقوی بیام دادند که آقایان تقاضای تقاعد بکن یا ما را بپرونت میکنیم و این مردم برای حفظ آبروی آمدن تقاضای تقاعد کردند (نورالدین امامی - آقا سید این اخصا مقدس را نیز این خاطرات خجالت آور است) آقایان غداها هداست بنام مقدسات عالم منظر خاصی ندارم فقط برای توجه آقایان عرض میکنم اما از آنها بیکیه زنده هستند یکی از قضات دیوان کشور گفت که رفتن دین مرحوم وجدانی دیدم دارد داداش منیوسد گفتیم چه میویسی؟ گفت شرح حال زندگی خودم را در میویسی که بعد از من هیرت سایرین بشود و بی اختیار این مردم مستریم شروع باشک ریختن کرده بود و این واقعه در مرحوم وجدانی و خانواده اش اینقدر تأثیر کرده بود که بعد از

مدنی فوت کرد در خانواده اش اینقدر تأثیر کرد که پسرش هم انتحار کرد (نورالدین امامی - رضوی روی حصیر یازده مرد) و مرحوم آقا حسین رضوی هم از نمونه های شرافت و تقوی و فضل و علم بود بصدیق عموم قضات دیوان کشور باصلاح دق کش شد این سه نفر فعلا در قید حیات نیستند از کسانی که در آن سال منتظر خدمت شدند و فعلا حیات دارند بنده عرض کردم که متصدی کار را یکدسته ای افعال کرده بودند و بنده نمیخواهم از کسی باسم بیرم (امینی - یکی از اینها بعنوان نمونه کافی است مجلس تذکر که نیست) آقای لوراسانی بود که رئیس شعبه ۸ دیوان کشور و حالام مدنی است تقاضای خودشان متقاعد شده اند همینطور آقای احمدی بختیاری مستشار دیوان کشور آقای سید ابوالفضل صدر مستشار دیوان کشور بگناه اینکه برادر آقای صدر الاشراف است که باصلاح آن روز مرتجع بود و همچنین آقای فلاح برادر حالالوجه داشته باشید که اگر این طرحی که بنده تهیه کرده ام اگر تصویب بفرمایند دیگر این فحایح در دادگستری تکرار نمیشود (صالح - بنده اجازه میخواهم) بنده آقای صالح اسم حضرت تعالی را نبردم و بیجا بمانی کمال ارادت را دارم و منظوری جز اصول نداشتم حالا اگر می خواهید تشریف بیاورید

نایب رئیس - آقای پیراسته بقیه وقتشان را به آقای آزاد داده اند بفرمائید

آزاد - بنده میخواهم قبل از آنکه عرض خودم را بکنم آقایان بر سران اظهار مسرت بکنم از این صحبتها که در مقامات عالی میشود زودتر میکنند ما هفته گذشته بحضور اهلحضرت همایونی شرفیاب شدم بیانات ملوکانه راجع باینکه عدالت اجتماعی باید برقرار شود بود و در تقسیم ثروت هم باید یک نظری بشود که همه آقایان استماع فرمودند و آقای ملک مدنی هم شرح مفصلی در همین زمینه بیان فرمودند ولی من تصور نمیکردم که این صحبت ها اینقدر زود تأثیر بکنند تا پریش روزنامه داد را که خواندم در آنجا نوشته بودند که چهارصد پارچه آبادی جنوب را وزارت دارائی داده است با آقایان تقاضایها که تقریباً باندازه خاک بزرگ میشود - حقیقه وقتی که من این خبر را خواندم دیدم این صحبتها خیلی خیلی تأثیر دارد و خیلی هم زود اجرا میشود خواهتم اظهار مسرت بکنم (خنده نمایندگان) (تعالی اسلامی - در کرمانشاه هم یک کارهایی شده است) موضوع دیگری که میخواهم عرض برسانم و آقایان وزراء اینجا تشریف دارند اینست که مجلس شورای ملی راجع بقرارداد گلستانیان - کس با اتفاق آرا رای داد که برخلاف نظریات دولت این بایستی بود بکمپسیون تا اینکه استیغای حقوق ملت ایران بشود بنده نمیدانم این آقایان وزیران یا این دولت نماینده ملت است یا نماینده خارجها اگر نماینده ملت است که ملت ایران امروز معتقد است که بایستی از نفت جنوب استیغای کامل حق خودش را بکنند ملت اینکه آقایان وزراء و نمایندگان آنها از صبح تا شام مزاحم اشخاصی که راجع به نفت یک اقداماتی کرده اند میشوند چیست هر کس

که راجع نفت نظمی کرده است اعلامیه ای صادر کرده است دولت او را از ادارات بیرون کرده است چند روز قبل هم گفتم که یک شخص جوانی باسم کریمپور شیرازی که یکی از اشخاص و یکی از جوانهای خیلی آزاد بخواه درستی است این را بیرونش کردند از شرکت بیه که چرا آمدی صحبت کردی در قم این آقای استوار را نوشته اند که زده اند سرش را خورد کرده اند و مجروحش کرده اند و الان وضعیت مزاجش خیلی بد است که من الان این را خدمت آقای رئیس تقدیم میکنم که تمام قمی ها نوشته اند و امضاء کرده اند که دولت چرا مرتکب را دستگیر و مجازات نمیکند و همچنین آقای کشاورز صدر گفته اند که اداره شهرداری یکمده چاقو کش فرستاده است توی بازار در آن دکان چاقو کبابی ششیری ریخته اند تمام در و پنجره را زده اند و شکسته اند بنده میخواهم با آقایان وزیران تذکر بدهم که این اسباب بی آبرویی و اسباب تنگ یک دولتی است که تمام مردم راجع بیک موضوع معینی تقاضای احقاق حق خودشان را بکنند استیغای حق خودشان را بخواهند بعد دولت مردمی را که تقاضای احقاق حقشان را کرده اند تحت فشار قرار بدهند این برخلاف اصول است برخلاف شئون یک دولتی است که خودش را نماینده ملت میدانند قضیه دیگری را هم که میخواهم عرض بکنم اینست که دولت برخلاف قانون در پولهای سازمان برنامه دخالت میکند مطابق قانون درآمدی که مال سازمان برنامه است بایستی بصرفی که در قانون برنامه تعیین شده است برسد دولت تا حالا در حدودش میلیون وسیمصد و هزار لیره برخلاف قانون از پول سازمان برنامه برداشته است با اینکه بگفته هم تذکر دادند که شایق ندارد با اینکه دستور دادند که دولت حق ندارد از آن بردارد باز پولهای سازمان برنامه را برداشته اند بنده راجع بسازمان برنامه هم وقتی که آقایان تعیین شدند در جلسات آئینه امیدوارم که جریانش را مفصلا عرض آقایان برسانم

صالح - بنده طبق ماده ۹۰ راجع باظهارات آقای پیراسته میخواستم توضیحی بدهم

پیراسته - بنده نظرم بحضرتعالی نبود

نایب رئیس - شما توهین نکردند

صالح - توهین نکردند بنده توضیح دارم

نایب رئیس - آقای بهادری بفرمائید

بهادری - مطالبی را لازم بود که عرض آقایان نمایندگان محترم برسانم و از دولت هم تقاضا کنم که توجهی راجع به این مسائل بکنند بکمپسیون تا اینکه استیغای حقوق ملت ایران اولاً - چندین پیش حضرت آیت الله آقای شریعتمدار مجتهد تبریزی و چند نفر از محترمین در حضورشان بنده را سرفراز و راجع بوضع اسف آرد حجاج بیاناتی میفرمودند مناسب می بینم که های بعضی ایشان را با اطلاع دولت برسانم و تأکید میکنم در صورتی که سالیانه میلیونها تومان پول برای انجام این فریضه دینی از جیب این ملت خارج میشود دور

از انصاف است که برای اجرای این کار لافل ترتیب صحیحی داده نشود بطوریکه میفرمودند سجاج ایرانی برای رفع حوائج ضروری و شکایات از وضع نامتناسب و نداشتن وسایل بهداشت بوزارت معناری ایران مراجعه می نمودند ولی موفق بدیدار آقای وزیر مختار و سایر نماینده های دولت ایران در کشور سعودی نشده اند

اساساً یکی از علل اصلی ایجاد این نمایندگی ها در خارج از کشور حفاظت از منافع ایرانیان و تسهیل وسایل مورد نیاز آنان میباشد و گرنه تفریح و خوشگذرانی ضرورتی نداشت که ایجاد ایجاد این سفارتخانه ها و قونسولگری ها و نمایندگی های خارجه را بنیاید و رقم قابل ملاحظه از بودجه مملکت را بر کرده مردم بیچاره ایران بار نماید با در نظر گرفتن اشکالات فراوان در صدور تذکره و رویه غیر منصفانه دلالتان خدا نشاناس شرکت های حمل و نقل با آن اتوبوسهای شکسته و طیاره های فرسوده که در اختیار آنان میگذازند و در بین راه گرفتار انواع واقسام ناراحتی میشوند و نیز در ورود بجده بواسطه نبودن نمایندگی دولت در شهر نامبروه ناچاراً با فرسوده ترین اتومبیل های روباز سعودی به مسافرت ادامه میدهند

از جناب آقای وزیر امور خارجه که بیکس از صاحب منصبان عالی مقام و خدمتگزاران میباشد تقاضا مینمایم که ترتیب لازم را در تسهیل مسافرت حجاج ایرانی اتخاذ و اگر ناروایی هائی از جانب دولت سعودی در حق آنان بعمل میآید مذاکره و ترتیبی مناسب برای ترمیم وضع اتخاذ فرمایند و چنانچه از طرف وزارت معناری سهل انگاری میشود شخصیتی را برای این سمت معین فرمایند که بدرد مردم برسد و گرنه این جانب هم همانطوریکه همکار محترم آقای ملک مدنی فرمودند در موقع طرح بودجه وزارت خارجه جداً مخالفت خواهم کرد

قسمت دوم از عرضم راجع به دانشگاه تبریز است

با توجهی که آذربایجانیان بالاخص در باره دانشگاه تبریز دارند و با ذوق و شوقی که دانشجویان پرشور و حساس آذربایجان در تکمیل ملومسات دانشگاهی ابراز میدارند جای آنست که برای تکمیل نواقص آن از حیث استاد و وسایل مورد نیاز و اتمام ساختمان دانشگاه توجه مخصوص بعمل آید

اگر دانشجویان استنادی نداشته باشند که از معضراتان فیض برند ناراضی خواهند بود و عدم رضایت دانشجویان برای من جای بسی خوشوقتی است که امسال در ملاقات با هده از آقایان دانشجویان ادبیات نسبت با ستادانی که در راه ترویج معنویات هلاقه شایسته نشان میدهند ابراز حق شناسی می نمودند

و نیز در باره ساختمانهای اعطائی که از محل عطایای ملوکانه بمنظور استفاده دانشجویان ساختمان و فستی از آنها بجه کاره مانده است توجه فوری را نسبت بتکمیل آنها میندول فرمایند و این آثار تاریخی که مظهر هلاقه شاهانه به معصلین و دانشجویان می باشد مورد استفاده کامل قرار بگیرد

مطلب سوم مربوط بوضع معصلین در فرانسه است یکی از درستان که اخیراً از پاریس آمده اند اظهار تأسف می کردند که در مملکت فرانسه وضع معصلین ایرانی از لحاظ تأمین آسایش رضایت بخش نیست اکثر دولتها برای محل سکونت معصلین خودشان ساختمانهای فراهم ولی معصلین ایرانی فاقد چنین ساختمانهایی بوده و معلی هم که برای آنان در نظر گرفته شده بود بدانچه جوانان کشور باکستان واگذار گردیده است تقاضا دارم در این قسمت توجه خاصی را میندول و ترتیبی اتخاذ فرمایند تا آسایش دانشجویان واقعی ایرانی از لحاظ مسکن و غذا و سایر وسایل آنان بطور شایسته فراهم گردد تا بتوانند مشغول تحصیل و فراغت خاطر می برای استفاده معنوی بیشتری داشته باشند قسمت چهارم از عرضم تذکره بآقای وزیر کشاورزی است که در موقع طرح لایحه مبارزه با ملخ بیان فرمودند که سال گذشته قسمت اعظم بودجه در آذربایجان مصرف شده متأسفانه بطوری که بنده اطلاعاتی از آنجا گرفتم کوچکترین اعتباری از طرف وزارت کشاورزی در قسمت ملخ و سن برای آذربایجان اصلا صادر نشده لفظ در قسمت اردبیل یک عمل کوچکی شده آنها هم از طرف سازمان برنامه انجام شده است خواستم این راهم یادآوری کنم که هجوه بودجه ای امسال آنجا مصرف نشده (نورالدین امامی - منت خشک و خالی نگذارند) آقای وهابزاده هم میفرمایند که نسبت بآردبیل هم اقدامی نکرده اند بهر حال از این موضوع می گذرم

موضوع پنجم خواستم توجه آقای وزیر کشور را بوضع برق و تاریکی شهرستان سراب معلوف و با اطلاع ایشان برسانم دو سال پیش وزارت کشور یک دستگاه موتور برق جدیدی برای آن شهرستان تهیه و ارسال نموده بود که اخیراً در اثر تحریکات چند نفر از ماجراجویان معلی با استفاده از عدم علاقه بعضی از مأمورین موتور برق موصوف را از کار انداخته و شکسته که در نتیجه شهرستان سراب را با در نظر گرفتن موقعیت معلی فاقد برق و شهر را تاریک در همین حال موجبات شکایات اهالی را فراهم ساخته اند عمراً تقاضا دارم دستور فرمایند نسبت بموضوع فوق بقرارداد و همچنین در خرید موتور تازه از محل وام درخواستی شهرداری معلی کجریان آن خانه یافته است توجه فوری را میندول فرمایند و نیز دستور فرمایند موتور شکسته را تعمیر نموده که با کمک موتور جدید و هوائی کامل شهر تأمین و اهالی را امیدوار فرمایند در خانه توجه آقای وزیر دارائی را بشکایت هده از آقایان بازنشستگان مبتنی بر تأخیر حقوق بازنشستگی آنها معطوف و تقاضا دارم در نظر گرفتن رقاه و آسایش آنان که سنین عمر خودشان را صرف خدمات دولت نموده اند ترتیبی اتخاذ فرمایند که مقرری ماهیانه آنان مرتباً پرداخت گردیده و پس از سی سال خدمت از نمره زحمات خودشان بهره مند شوند البته آقایان ملاحظه می فرمایند اخیراً با وجود آزادی تجارت صادرات باز قیمت تمام اجناس بطور سرسام آور ترقی می نمایند نمیدانم چرا دولت در این باب اقدامی نمی نماید از آن جهت قیمت طایر می باشد که در دو ماه قبل

چفتی دوپست و ده تومان می فروختند الان نهصد تومان شده آنها هم پیدا نمی شود بهمان تناسب که قیمت بین المللی بالا رفته باید بهمان قدر این جا بالا ببرند نه اینکه در مقابل بیست درصد ترقی خارج در کشور صد درصد ترقی دهند چیزی که مایه تعجب است آقای وزیر اقتصاد لایحه می آورند صادرات از پرداخت موافقت معاف باشد متأسفانه دوروز قبل وزیر کشاورزی لایحه آورد برای دامهاییکه صادر می شود مبلغ هنگفتی مالیات گرفته شود نمیدانم عمل کدام یکی از اینها صحیح است و کدام بنبغ کشور است ولی در هر صورت یک بام و دو هوا مورد ندارد

در خانه باید عرض کنم که این دو سه تلکرافات و نامه هائی از اهالی سراب رسیده تقدیم مقام ریاست می شود مدهتا بود شهرستان سراب و میانه فاقد طبیب و دستگاه بهداری بود از آقای وزیر بهداری می نمایم از روزی که عهد دار امور وزارت بهداری شده اند نسبت ببهداری ولایات آنچه مقدور بود کمک نموده از آن جمله بسراب و میانه طبیب اعزام نموده اند متأسفانه اخیراً دو ماه است طبیب سراب و میانه معل مأموریت خودشان را ترک نموده اند استدعا می کنم که طبیبی به آنجا بفرستید که مردم در این زمستان نا راحت نشوند و از حیث بهداری راحت باشند یکی هم راجع بارتباط تلفن و تلگراف است که اهالی سراب نوشته اند تقدیم مقام ریاست می شود خوشبختانه آقای وزیر است و تلگراف تشریف دارند تقاضا دارم در این مورد یک توجهی بفرمائید که امروز اهالی آنجا از این حیث در زحمت اند بلکه آسایش پیدا بکنند در خانه یک هر یضه ای هم بوسیله اینجناب از طرف وراث مرحوم امیر عشایر خلخال رسیده راجع به استرداد املاکشان حالا که دیگر الحداثه دولت صدتا دوپست تا چهارصد تاده می بخشند (نورالدین امامی - حالا این دودانگی را هم بدهید) این دو دانگ آقای امیر عشایر خلخال و سالار رشید اینها را هم بهشان به بخشید که اینها هم بروند و دعاگو باشند

اردلان - حالا کار دیگر ببخشش کشید

صالح - بنده طبق ماده ۹۰ توضیحی دارم

نایب رئیس - آقای صالح اجازه بفرمائید بعد از آقای مکی

مکی - مطلبی را که آقای کشاورز صدر و همچنین آقای آزاد فرمودند بنده را مستثنی کردند که توضیحات بیشتری در اطراف این لشکر کشی ای که این دولت چاقو کش کرده است عرض برسانم ولی همینقدر عرض میکنم که پریش ساعت ۹ بنده و آقای دکتر بقائی رفتم و از نزدیک مشاهده کردم یک لشکر فاتح نسبت بیک ملت مغلوب اینطور رفتار نکرده همینطور که لشکر چنگیز آمدند و کشتند و سوختند زنده بستاند و شکستند و رفتند اینها هم همان کار را کرده اند آیا یک دولتی که مدعی دموکراسی است را با چاقو کشی در این مملکت میکنند؟ ای خاک بر سر این دولت و این چاقو کشها

فقه الاسلامی - ششمیری چرا شمشیر را فلان کرده است.

مکی - ششمیری در نقت تظاهر کرده بود و بری شب هم گفته بود که با آقای شهردار بگویند اگر دارائی من هم برود مهادا نفت باید ملی شود اما موضوع دیگری که به مرض مجلس شورای ملی می رسانم دو نامه ای است که از شهر اهواز رسیده یک نکته اش را به مرض مجلس شورای ملی می رسانم و بعد بمقام ریاست تقدیم می کنم نوشته اند و بله دستگاه حاکم ما دستگاهی که باید بیش از هر چیز باین جور افکار جوانان کمک کند و خود مشوق آنها باشد بدستور اربابان دزدخود دستور می دهد که هر کس در صنعت نفت باید ملی شود در سینه خود یا در جیب خود داشته باشد جلب و بزندان رهسپار شود بموجب این دستور یک نفر از دانش آموزان دبیرستان هاهور اهواز را بهرم اینک از این شمار روی سینه اش داشته است دستگیر کرده اند و اکنون چند روز است بیخودی در زندان انداخته اند و او را از درس باز داشته اند می خواهم بدانم آیا این جرم فقط برای اهالی اهواز است یا اینکه برای همه ایرانست چرا باید شهر بانی اهواز آنرا جرم دانسته و باعث مزاحمت مردم شرافتمند این آب و خاک گردد اگر قانون است برای همه ایران است اگر جرم است برای همه ایران است چرا فقط در شهرستانها این عمل جرم شناخته می شود و در تهران این عمل جرم شناخته نمی شود ولی با همه سختگیری هائی که از طرف دستگاه پلیس و نوکران انگلیسی بعمل می آید یک واوله عجیبی در اهواز بین مردم شروع شده و بر سر زبانها افتاده همه مردم از خرد و بزرگ می گویند که صنعت نفت باید ملی شود و مرتباً این را تکرار می کنند چند نفر را در اهواز گرفته اند از دانش آموزان به همین جرم یک نامه ای هم رسیده است بوسیله جناب آقای دکتر مصدق و بنده هر دو را تقدیم مقام ریاست میکنم

۳ - بیانات آقای صالح باستان
ماده ۹۰

نایب رئیس - آقای صالح بفرمایند

صالح - به شهادت آقایان بنده از ابتدای افتتاح نمایندگی بهجوقت وارد مسائل شخصی نشده ام (صحبیح است) و حتی اگر گاهی اشخاص روی منادیک اشاره هائی هم کرده اند چه راجع بخودم و چه راجع بر رفقای همکارم سعی کرده ام که این موضوع باعث جنجال نشود (احسن) و وقت مجلس صرف کارهای مهمتری بشود ولی بعضی مسائل هست که اگر توضیح داده نشود از لحاظ جنبه عمومی مملکت ایجاد سوء تفاهم می کنند و مضر واقع می شود منجمه این مطلبی است که آقای پیراسته امروز اظهار کردند راجع بداد گستری در سال ۱۳۲۵ بدون اینکه اسم بنده را ببرند مسلماً مقصودشان بنده بودم راجع باستقلال قضات آقایانیکه از دوره های پیش مجلس شورای ملی تشریف دارند اطلاع دارند که اول وزیر بودم که در این مجلس لایحه تقدیم کرد برای لغو آن تفسیر ناروایی که از قانون اساسی شده بود بنده بودم (صحیح است) یعنی بنده بهین امید وارد خدمت وزارت شدم جناب آقای ساهد بگوشان خواهد رسید شاهده ستند که وقتی از من خواهش کردند در موقع مراجعت از هندوستان که بطور موقت بایران آمده بودم که وزارت هدلیه را قبول بکنم باین شرط قبول کردم که هیئت دولت لغو تفسیر ناروای راجع باستقلال قضات را قبول بکنند و ایشان هم قبول فرمودند و جزء برنامه دولت آقای ساهد تقدیم مجلس شد و اولین لایحه ای که بنده تقدیم مجلس شورای ملی در مقام وزارت داد گستری کردم همان لایحه استقلال قضات بود باین معنی که از مجلس شورای ملی تقاضا کرده بودم که آن تفسیر غلطی که از قانون اساسی شواست آن را لغو بفرمایند و قضات همانطوریکه منظور تدوین کنندگان قانون اساسی بوده است مستقل در جای خودشان بمانند و قابل تغییر نباشند در همان طرح بنده پیش بینی کردم برای رسیدگی بوضعیت قضات و ترتیب انفصال آنها که چون الان چهار پنج سال از موضوع گذشته است جزئیاتش نظرم نیست ولی مسلمأ در پرونده های مجلس شورای ملی موجود است در آنجا بنده پیش بینی کرده بودم که قضات را چه بتقاضای وزیر داد گستری چه دادستان دیوان کشور چه در ضمن رسیدگی ها به تعلقات آنها بتوانند محکمه نظامی بصلاحت آنها از لحاظ اخلاقی و علمی و عملی رسیدگی بکنند و آنگاه برای آنها که شایستگی مقام قضاوت ندارند از دستگاہ قضائی طرد بکنند این لایحه بمجلس شورای ملی تقدیم شد ولی آقایانی که در آن موقع تشریف داشتند و حالا هم تشریف دارند خاطرشان هست که حتی یک جلسه کمیسیون قوانین داد گستری برای رسیدگی باین لایحه تشکیل نشد هر قدر بنده از رئیس محترم آن کمیسیون و اعضای کمیسیون تقاضا کردم که یک جلسه تشکیل بدهند و باین لایحه رسیدگی بکنند حاضر نبود باین قضاتیکه سرکار بودند برایشان استقلال قائل شوند در مجلس شورای ملی گفته میشد در تمام جرایم و محافل این تذکر داده میشد که اول باید دستگاہ داد گستری را تصفیه کرد بعد آن قضاتی را که میمانند برای آنها استقلال قضائی تأمین نمود البته بنده تا خانه دوره اول وزارت داد گستری در این نظریه خودم مقاومت کردم متأسفانه مجلس شورای ملی در آن موقع و تا خانه دوره و تا امروز باین مسئله توجهی نفرموده تا موقع دیگری پیش آمد که در دوره فترت بنده مجدداً وزارت داد گستری را متأسفانه (خودم) اعتراف میکنم متأسفانه قبول کردم در آن موقع اشخاصی که اطلاع داشتند از این بنده برای اصلاح داد گستری و تأمین استقلال قضات چه در روزنامه ها چه در ملاقاتها مکرر از من خواهش کردند که شما حالا که این وضعیت هست مجلس شورای ملی نیست یک اصلاحاتی در وضعیت داد گستری بنمائید که اذهان مردم حاشی بشود و بعد که مجلس شورای ملی تشکیل شد این لایحه استقلال قضات را می شود تعقیب کرد و الا تا وضع باین حال باقی است ممکن نیست که

بشود صحبت استقلال قضات را بمیان آورد بنده واقعاً دینم فیر از این راهی نیست نشستن در اس مقام یک وزارت و دیدن یک وضعیت فوق العاده ناگوار و هیچ اقدامی را نکردن معنی ندارد و تصدیق کردم که شاید این عمل باعث بشود برای دوره های آینده مجلس شورای ملی بشود این موضوع را بتصویب و کلای محترم رسانید (صحیح است) باینجهت بنده هم همان کار را کردم که از دوره مرحوم داور وزرای داد گستری مکرر این عمل را میکردند یعنی استفاده از اجازه انتظار خدمت کردم با اعتراف باینکه این کار کار پسندیده ای نیست و اصلاح اساسی نمیکند چون من هیچوقت با روی حق نمی گذارم روی اصرار اشخاص و روی امیدواری باینکه این عمل ممکن است باعث بشود که این بهانه را از دست اشخاص بگیرد که بگویند که شما قبلاً میخواستید وقتی که فرصت داشتید داد گستری را تصفیه بکنید و اصلاح بکنید بعد این لایحه را تقدیم بکنید بنده از همان عملی که تمام وزرای داد گستری استفاده میکردند بهمان مواد و بهمان موارد استناد کردم یک عده اشخاصی را از وزارت داد گستری بعنوان منتظر خدمت خارج کردم رویه من در آن موقع خدای من شاهد است که بهیچوجه روی نظر شخصی یا سیاسی نبود (صحیح است) فقط روی امید باصلاح هدلیه بود که بنده هدلیه اصلاح را شالوده اصلاح مملکت میدانم (صحیح است) طبعاً عمل انتظار خدمت که خودم مکرر تصدیق میکنم کار قطعی و صحیحی نیست روی چه کسی عمل می شود روی چه مدار کی؟ یک مقدار مدار که در پیونده ها هست یک مقدار اطلاعات شخصی هست و یک مقدار اطلاعات دیگران است در اقدام بانظار خدمت غیر از این موارد چیز دیگری نیست بنده یک اشخاص را در موقعی که وزیر داد گستری بودم و قبل از آن در مدت هائی که مقامات دروزارت داد گستری داشتم می شناختم روی اطلاعات شمس خودم یک مقدار روی پرونده های ایشان و یک مقدار هم روی مشورت باین عده از شریف ترین قضات داد گستری و بزرگترین آنها که همه آنها چند نفر از نمایندگان اسامیشان را بفرمائید) بعد از پنج سال بنده عرض نخواهم کرد والا همه آقایان می شناسید که اشخاص بسی غرضی بوده اند بنده میدانم و تصدیق میکنم که در ضمن این اقدامات یک اشخاص ممکن است از روی بی اطلاعی یا روی اشتباه مشمول انتظار خدمت شده باشند بعضی اشخاص را واقعاً خود من بعداً متوجه شدم که اشتباه شده است و خیلی هم متأسف شدم بعد از خانم دوره وزارت داد گستری و تحقیقاتی که کردم راجع به بعضی از این اشخاص که البته خیلی معدود بودند آنها را خود من متوجه شدم که اشتباه شده است ولی اکثر اینها کسانی بودند که مورد ظرد جامعه بودند بخصوص در خود دستگاہ داد گستری و تا بحال فیر از معدودی اشخاص بسیار معدود کسی نبوده است بمن ایراد کند که چرا فلان شخص را منتظر خدمت کردید بلکه خود قضات داد گستری همیشه تأیید میکردند که در آن موقع یک عده از اشخاص فاسد از هدلیه طرد شدند (آزاد - مخصوصاً بوزری

که کار خیلی خوبی کردید) اما یک عده اشخاص محترم که آقای پیراسته فرمودند اولاً مرحوم وجدانی در زمان وزارت آقای انوشیروان خان سیهیدی ستانور قلمی شناسان تغییر کرد و آقای هیئت بجای ایشان بسمت دادستانی تعیین شدند مرحوم رضوی هدلیتی یکی از اشخاص بسیار شریف داد گستری بود (صحیح است) خدارحمش کند بنده خودم نهایت ایزت و هلاقه را با ایشان و فامیشان داشتم ولی مرحوم رضوی سالها بود بطوریکه آقایان مستحضر هستند خانه نشین بودند و سر کار نمی توانستند حاضر بشوند بنده تصدیق میکنم از ایشان خواهش کردم که تقاضای تقاضا بکنند و ایشان هم تقاضای تقاضا کردند و بطوریکه آقایان مستحضر هستند بعد از بنده ایشان پیشمان شدند و تقاضایشان را تغییر دادند وارد کار شدند و گویا یکی دودقه بیشتر نشد که از این یله های کاخ داد گستری بالا رفتند و بر رحمت ایزدی بیوستند اشخاصی که در آن موقع تصدی بنده از خدمت داد گستری خارج شدند بنده الان اسامیشان یادم نیست ولی من این را میگذارم بوجدان خود آقایان محترم که آن اشخاص را همه تان می شناسید همانطوریکه عرض کردم اگر کسی بطور اشتباه خارج شده است خود من همیشه متأسف بودم و از آنها هم معذرت خواستم و آنگاهائی که بحق روی سوابقشان طرد شده اند آنها را هم جامعه ایرانی می شناسد و قضاوت خودش را راجع با آنها کرده است اما راجع باین طرحی که آقای پیراسته در نظر دارند تقدیم کنند بسیار فکر خوبی است و بنده تعهد میکنم که اول کسی که آن طرح را امضا بکنند و تأیید بکنند خود بنده هستم

پیراسته - بنده دو کلمه عرض دارم

نورالدین امامی - آقای رئیس ایشان راجع به بنده صحبت کردند اجازه بفرمائید طبق ماده ۹۰ بنده صحبت کنم بیش از سه دقیقه نیست

نایب رئیس - خودشان فرمودند که نسبت بیک اشخاصی اشتباه کرده اند

نورالدین امامی - من از اشخاصی بودم که ایشان منتظر خدمت کردند استدعا میکنم آقایان (یکی از نمایندگان) خودشان گفتند که نسبت به یک عده ای اشتباه کرده اند) اجازه بفرمائید بنده از اشخاصی بودم که جناب آقای صالح منتظر خدمت کردند من ایزت داشتم بایشان و خواهم داشت و هر چه هم بفرمایند سلب ایزت از ایشان نخواهد شد بنده از اشخاصی بودم که در مدت ۲۷ سال خدمت ۲۷ روز منتظر خدمت شدم آنهم بدست آقا از اشخاص فاسد و نالایق هم تصدیق دارم من بودم ولی مرحوم رضوی و الله آقایان بدین مقدس اسلام روی حصیر از گرسنگی مرد خداسلامت بدارد موسوی زاده را با اینکه من سیاستاً با او مخالفم وقتی وزیر هدلیه شد رفتم روی پای او افتادم گفتم این سید گرسنه است او را برگردانید ایشان هم موافقت کردند آقا این اشخاص از کان مقدس هدلیه بودند حاجی سید نصرالله از اشخاصی است که تاریخ ایران خدمات او را فراموش نخواهد کرد و الله مرد مقدسی است که تمام قضات داد گستری بخآن تنظیم میکنند و تا عمر هست و اسم

داد گستری هست ایشان اسمشان باطلا نوشته خواهد شد فراموش نکنید ارکان داد گستری بسطه باین بیر مردهای ۷۰، ۸۰ ساله است

۴ - تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - عده کانی است صورت مجلس تصویب میشود

۵ - بیانات آقایان وزیر فرهنگ و وزیر کشاورزی

نایب رئیس - آقای وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ - بنده تصور میکنم که آقایان نمایندگان محترم مجلس معتقدند باینکه از خدمتگذاران باید تشویق کرد و خائنین را هم باید مجازات نمود (صحیح است) آقایان من و رفقا و همکاران عزیزم که عده زیادی از آنها را خودتان می شناسید جزء خدمتگذاران این مملکت هستیم اگر که ما قبول کردیم که بیائیم در دولت کار کنیم و البته برای وزارت نبوده است من شخصاً افتخار بوزارتی ندارم که نتوانم خدمتی باین مملکت بکنم اگر یک نفر وزیر روی بی شعوری روی نفهمی و ندانستگی بیاید مزخرفاتی در مجلس بگوید بچه مناسبت بحساب همه وزراء میگذارید شما طرفدار دفاع از حقوق ملت ایران هستید من هم طرفدار حقوق ملت راجع به نفت همه مان شریکیم بنده وزیر باشم یا نباشم و اگر بزرگترین چوب را بن بزنند میگویم که باید شکر گفت نفت حق ایران را بدهد و هر کس هم بخواهد غیر از این بگوید باید مغز او را خرد کرد و او خون ایرانی در رگهایش نیست (صحیح است) آقای مکی شما نباید بمن شرافتمند و دولت خاک بر سر بگویند شما نباید بیک هیئت شرافتمندی بنام دولت بیائید بگویند خاک بر سر من میگویم خاک بر سر آن کسانی که نمیخواهند حقوق این ملت را حمایت کنند - خاک بر سر آن مردمی که بروند و مغازه حاج ششمیری را بزنند و بشکنند (دکتر بقائی - بدستور دولت بوده) خیر اینطور نیست هر کس این کار را کرده غلط کرده من مطمئنم که اگر کسی این کار را کرده باشد اراذل بوده او بش بوده آقا من عضو دولت من کسی حق ندارد بمن بگوید خاک بر سر من

دکتر بقائی - خاک بر سر آن وزرائی که

دستور میدهند از میتیک نفت جلو گیری شوند نخست وزیر تنگراف رمز کرده است

وزیر فرهنگ - والله نخست وزیر از آنچه

که فرور اینجا گفت خبر نداشته فروهر فضولی کرده او بیخود گفته بخدا دروغ گفته من خدایا دروغ اینجا قسم نمیخورم نخست وزیر اطلاع نداشته که او میآید این حرفها را میزند

نایب رئیس - آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - چند مطلب اینجانبان شد و آقای ارباب هم راجع بملخ بیاناتی فرمودند و راجع بموضوع ملخ بنده چند مرتبه خدمت آقایان عرض کردم و بیاناتی که هست غالباً در روزنامه ها منعکس میشود ملخ از استان بستان و ایا استان هندوستان بایران حمله میکند در سالهای اخیر که آقایان شاید بخاطر داشته باشند این دودقه سوم است یکبار در سال ۱۳۰۸ و یکبار در سال ۱۳۱۴

و امسال که شروع بتهاجم ملخ شده و همینطور ادامه دارد در ۱۳۰۸ ما وسائل فنی مان و کادر فنی مان هیلای ضعیف بود باینجهت بشوی مبارزه نشد ولی بنده همینطوریکه خدمت آقای سیهد جهانیانی عرض کردم بعد از آن اظهاراتی که در مجلس سنا کردند اگر در ۱۳۲۲ مردم نوحه بموضوع ملخ نکردند برای این بود که ما مبارزه کردیم و صدمه کمی بزراعت مردم نخورد و الا در ۱۳۲۲ تنها ملخ بهمان شد ۱۳۰۸ بود و امروز هم که ما اطلاع پیدا کردیم تمام اقداماتی را که یک مملکتی که دارای تشکیلات خوب باشد میتواند بکنند ما کردیم یعنی اگر این اتفاق در آمریکا باجای دیگر هم میافتاد فیر از آنکه ما کردیم نمیکردند و نمیتوانستند هم بکنند یعنی ما بوسیله مأمورین دولتی از همه جا کسب اطلاع کردیم که تا مر اقب پرو از ملخ باشیم و تقریباً بیش بینی بکنیم که در چه مناطقی اینها نغم گذاری خواهند کرد چون در مواقعی که ملخ در حال پرو است و لوا اینکه صدمه کمی هم بزند ما قادر بدقتش نیستیم بنابراین ما الان عملی که میکنیم اینست که وسائل را در همه جا تر کر داده ایم مأمورین دیده بانی داریم و مأمورین مان هم با کمال دقت انتخاب شده اند و اینها به بهیلهائی که باستی بروند میروند و از حیث سبوس از حیث وسایل و از حیث مستخدم همه را مانجه کردیم و نگرانی نداریم خوشبختانه وزارت جنگ هم با نهایت حسن نیت تجهیزاتی از این قبیل ۱۰۰ کامیون ۱۱ بیستم دوهزار سرباز در اختیار ما گذاشته اند و همیندیش بنده تصویب نامه ای تقدیم هیئت دولت کردم که بتصویب برسد که کلیه ادارات دولتی و استنادارها موظف باشند که در این کار کمک کنند چون این بلائی عمومی است و یک خطری است که تنها وزارت کشاورزی و مأمورین وزارت کشاورزی اینکار را نمیتوانند انجام بدهند بلکه باید مردم استانها ارها وزارت جنگ همه بایستی همکاری بکنند و خوشبختانه میکنند و بنده امیدوارم که ما با یکدیگر رفع خطر بکنیم و با صدمه و خطر خیلی کم باشد

بهادری - پس عرض بنده را تأیید

فرمودید که در اردبیل کساری نشده است

وزیر کشاورزی - تغییر راجع بملخ است

و ملخ دریائی که از جنوب می آید هیچ ارتباطی به اردبیل ندارد ۷۰ (بهادری - بنده الان عرض می کنم) جناب عالی که همیشه حاضرید بنده هم جواب فرمایشاتان را خواهم داد راجع بملخ دریائی عرض می کنم و آن ملخ مرا کشی است که همیشه در منان و کرگان حمله می کند هر سال هم مبارزه شده و یکی از مشهوری های جناب عالی و رفقا و همکاران بنده هم آنجا هستند و کار می کنند عرض کنم که موضوعات و اظهارات دیگری هم که راجع بملخ دریائی هست حاضر بجاوب هستم و اما راجع بفرمایشاتی که آقای بهادری فرمودند البته موجب نهایت تأسف است که فعالیت کشاورزی در قالب جاهای مملکت بسیار ضعیف است ولی مربوط بشخص بنده یا آقایانی که بتلاصدی وزارت کشاورزی را داشته اند نیست بلکه وقت دهم بودجه کل مملکتی بودجه کشاورزیست در هیچ جای دنیا باین نسبت نیست بودجه کشاورزی ۱۷٪ از کل بودجه در دست وزارت کشاورزی است و همه سال بیزانی که ممکن است خرج کار کشاورزی شود کمتر می شود چون شما بکنند

مستفهم دارید که نه دولت می تواند اینها را کم بکند و نه مجلس شورای ملی قبول می کند کم بشوند اینها هر سال در بودجه هستند و حقوق می گیرند و رتبه می گیرند بنا بر این از مقدار بودجه ای که ما داریم یک مقدار از بودجه کارهای کشاورزی کم می شود و به بودجه پرسنلی اضافه می شود چون اینها هر سال اضافه حقوق می گیرند پس یک مقدار از خرج کم می شود و حقوق اضافه می شود اینها وجود دارند اینها حقوق می گیرند و اینها هر سال بتصویب مجلس میرسد و در وزارت کشاورزی هم هدهدی هستند که مفیدند و قادر بکار هستند ولی ما وسائل کارشان را نداریم هر وقت وسائل کارشان را داشته باشیم استفاده می کنیم، در آذربایجان هم کار می کنیم در سایر جاهای هم می کنیم و بودجه اینکه داریم در اختیار آقایان است بنده چند روز پیش از نمایندگان محترم گرامان دعوت کردم و از رؤسای ادارات مان هم آنجا نشستیم گفتیم آقا مقدرورات ما اینست تقاضا هایتان را هم آقایان بفرمائید که ما برای منطقه تان چه می توانیم بکنیم؟ اگر بیشتر ممکنست مامی کنیم والا اگر ما اعتبار نداریم و وسیله در دستمان نیست؛ شما از ما گله مند نباشید سعی بکنید این بودجه ما بکفتری بیشتر بشود و ما هر چه از دستمان می آید می کنیم و اما راجع بامراض دامپزشکی امسال ما موفق شدیم از هدهدی بودجه کشاورزی از ۴۰ میلیون کوسفند و پنج میلیون گاری که تقریباً هست تعداد زیادی را تلفیح کنیم من با آقای کهبید صحبت می کردم در صورتیکه ما مبارزه می کنیم با امراض دامی باز در سال پانصد میلیون تومان خسارتش است درست از همان نظری که دولت برای تشویق صادرات دارد اینجا ما یک هوارضی وضع کردیم که شاید مجموع آن از یک میلیون تومان تجاوز نکند ولی از پانصد میلیون تومان خسارت جلوگیری میکند البته بسته بتصمیم آقایانست اگر مصلحت دانستند تصویب می فرمایند اگر مصلحت ندانستند تصویب نمی فرمایند. اما راجع باظهاراتی که آقای مکی فرمودند بنده هم در تعقیب بیانات آقای وزیر فرهنگ خود را ناچار می دانم که شخصاً بعنوان یک وزیر که عضو دولت است از خودم دفاع بکنم برای اینکه آقایان اگر مجاز هستند که مطالبی را بعنوان توهین بفرمایند ببولت بگویند مطالبی را که بهیچ فرد ایرانی نباید نسبت داده شود باید بشو به خودم دفاع بکنم اگر آقای مکی بشرافت خودشان معتقدند و شرافت خودشان را حفظ می کنند و دفاع میکنند بنده هم بایستی دفاع بکنم بنده هیچوقت در عمرم هیچ تصدیقی هیچ اقدامی که از روی خیانت باشد نکرده ام (صاحب است) و بنده از سایر رفقایم دفاع نمی کنم و آقایان اگر کسی اینجا بخودش حق می دهد که عبارت خاک بر سر را بگوید من همان عبارت را بگویند اش می دم برای اینکه در این مجلس که ما بایستی مطیع قانون باشیم (دکتر بقائی) شما چرا استغیابان را پس گرفتید؟ (بنده ببل شما نیامده ام که استعفا بدهم بنده تابع اکثریت هستم (دکتر بقائی) استعفا دادید) شما اگر برای تظاهر اجازه میدهید که بهیچیت اشخاص حمله بکنند بنده هم بخودم این اجازه را می دم که جواب بدهم خاک بر سر آن شخصی که کارها را برای تظاهر می کند و هیچ کاری نمیکنند (دکتر بقائی) خاک بر سر آن اشخاصی که خائنه لاجمه فقط را پس گرفتند

من خیانت نکرده ام هیچ عملی نشده بنده مثل هر فرد ایرانی خودم را شریف می دانم و در هیچ کار هم بنده خیانتی نکرده ام بنده عضو دولت بودم همیشه بیارویه وطن پرستی و شرافت عمل کردم و بنده منکر این هستم که شما شریفتر از من هستید در تمام زندگی شما در کنار خود نشستید و من در تری گود بودم (دکتر بقائی) چرا استعفا دادید؟ چرا استعفا بدهم؟ بنده بشخص نخست وزیر که الان با او کار میکنم معتقد هستم که وطن پرست است بنده عقیده دارم که شاه مملکت جز خیر مملکت را نمی خواهد و شما هم می خواهید ولی نمیکنید و تظاهر می کنید و برای این که دفته دیگر و کجیل بشوید برای این که مردم را دور خودتان جمع بکنید و مانع بخواهیم این کار را بکنیم

نایب رئیس - وارد دستور میشویم

دکتر بقائی - بنده اخطار دارم

نایب رئیس - طبق چه ماده ای اخطار دارید؟

دکتر بقائی - طبق قانون اساسی اخطار دارم

نایب رئیس - وارد دستور میشویم اخطار شما موردی ندارد

دکتر بقائی - اخطار مقدم است، اخطار مطابق قانون اساسی دارم

نایب رئیس - مورد ندارد، برای اخطار، آقا دو ساعت است مجلس تشکیل شده است این اخطار نیست. اصول قانون اساسی لازم الاجراست می خواهید حقتان را محفوظ نگاهدارم برای جلسه بعد؟

دکتر بقائی - اخطار مطابق ماده قانون اساسی است و مقدم است

نایب رئیس - کدام ماده؟

دکتر بقائی - ماده ۶۱

نایب رئیس - همانجا بفرمائید

دکتر بقائی - همینجا میخوانم خواهش میکنم آقایان وزراء گوش بدهند و وزراء علاوه بر این که به تنهایی مشغول مشاغل مختصه وزارت خود هستند بهیأت اتفاق نیز در کلیات امور در مقابل مجلسین مستوز و ضامن اعمال یکدیگرند معنای این...

نایب رئیس - آقای دکتر اخطار در مقابل آئین نامه است، این قانون اساسی است البته آقایان هم میدانند که مشولیت مشترک دارند، آئین نامه اخطار دارد قانون اساسی که اخطار ندارد، این را که خواندید آقایان هم متوجه شدند دیگر این توضیح لازم ندارد

دکتر بقائی - مطابق آئین نامه اخطار قانون اساسی وجود دارد آقا سوال بفرمائید

نایب رئیس - آقای فولادوند آقایان هم شنیدند

دکتر بقائی - بنده باید توضیح بدهم

نایب رئیس - توضیحی لازم ندارد، من توضیح دادم

دکتر بقائی - اخطار دیگر توضیحش بایدند است باجانبالی نیست

نایب رئیس - حالا می خواهید حق تان را محفوظ کنیم برای جلسه بعد چون حالا وارد دستور شدیم موافقت بفرمائید قانون را مطرح کنیم بعد در جلسه بعد اخطار بفرمائید

دکتر بقائی - اخطار مقدم است آقای گنجی،

سابقه مجلس را ملاحظه بفرمائید

نورالدین اسدی - آقای دکتر بقائی استعفا بکنم، آزاد - چرا اجازه نمیدهید؟

نایب رئیس - حالا وارد دستور شدیم

دکتر بقائی - اخطار مقدم است آقای رئیس توضیح بنده دو کلمه بیشتر نیست

نایب رئیس - حالا اگر آقایان میل ندارند که امروز کار بکنیم تنفس بدهیم، اجازه بدهید وارد دستور شدیم

دکتر بقائی - اخطار مقدم است اخطار است آئین نامه را ملاحظه بفرمائید

نایب رئیس - این اخطار نیست هرگز من آئین نامه را نگاه کنید این قانون اساسی است اخطار نظامنامه ای علیحده است

دکتر بقائی - ماده ۹۰ که بنده نخواستم، اخطار قانون اساسی مقدم بر همه چیز است حالا اجازه بدهید من توضیح بدهم

نایب رئیس - چه چیز را توضیح بدهید بیساعت هم اینجا وقت ما صرف میشود وارد دستور شدیم (چند نفر از آقایان از مجلس خارج میشدند) آقایان اگر تشریف بیرند غائب نوشته می شوند می خواهیم رای بگیریم

دکتر بقائی - آقا اخطار مطابق قانون اساسی مقدم است

فقیه زاده - تنفس بدهید

مکی - جناب آقای رئیس بنده توهین کرده اند، بنده اخطار دارم و مطابق ماده ۹۰ حق دارم حرف بزنم برای اینکه خطاب آقای وزیر فرهنگ بمن بود

نایب رئیس - حالا وارد دستور شدیم خواهش میکنم برای جلسه بعد بنده

دکتر بقائی - اخطار مقدم است مطابق را شروع کردم باید بنده توضیح بدهم ماده را اجازه دادند خواندم، اگر اجازه داده بودید تا حالا تمام شده بود.

مکی - آقای رئیس یک افرادی که از وزرای کابینه وثوق الدوله بدتر هستند بمن توهین کرده اند وزیر کشاورزی بیجا کرده است آمده است توهین کرده است یک حامی را آورده اند وزیر کرده اند، حق ندارد بلند شود بمن توهین بکند

نایب رئیس - آقایان هم حق ندارند بوزرا توهین بکنند

مکی - چرا اجازه دادید توهین بمن بکنند حق ندارد

۶ - ختم جلسه بعنوان تنفس

نایب رئیس - من اجازه نمیدهیم آقایان به سکسی توهین شود فعلا ده دقیقه تنفس داده میشود

(بیساعت قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و یک ربع بعد از ظهر مجدداً زنگ جلسه زده شد ولی بعلت عدم حصول اکثریت رسمیت نیافت)

نایب رئیس - چون هدهدی از آقایان تصور نموده اند دیگر جلسه نمی شود رفقه اند جلسه آینده روز یکشنبه اول بهمن خواهد بود

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **جواد گنجی**